

W SPRAWIE CUKROWNICZEJ STACJI DOŚWIADCZALNEJ W POLITECHNICE WARSZAWSKIEJ.

Komunikat III-ci.

Od chwili ogłoszenia naszego poprzedniego (II-go) komunikatu¹⁾ w sprawie budowy przy Zakładzie naszym małej doświadczalnej cukrowni — upłynęły dwa lata. W okresie minionym przemysł nasz przeżywał tak ciężki kryzys ekonomiczny, iż nic dziwnego, że akcja nasza, oparta przede wszystkim na pomocy finansowej organizacji i przedsiębiorstw przemysłowych, również ulec musiała nieuniknionej depresji — i mało posunęła się naprzód.

W ostatnich jednak miesiącach daje się zauważyć w naszym życiu gospodarczym pewien zwrot ku lepszemu, — i w związku z tem projekt naszej doświadczalni poczyną zmierzać ku realizacji. Widomą oznaką polepszenia bliskiej sercu naszemu sprawy urzeczywistnienia naszych zamierzeń jest fakt, że jedna z firm, która swego czasu zadeklarowała nam poważny udział bezinteresowny w budowie doświadczalni, mianowicie — Tow. Akc. Bormann, Szwede i S-ka w Warszawie, dziś spełniła swe przyrzeczenie. Oto Firma Bormann, Szwede i S-ka zbudowała i ofiarowała nam jeden z najcenniejszych agregatów aparatury przyszłej Stacji, mianowicie — kompletną wyparkę czterodziałową z całkowitem uzbrojeniem i dodatkowymi zbiornikami do wód skroplonych, wykonaną z miedzi i mosiądzu. Za ten hojny dar składamy na tem miejscu Firmie Bormann, Szwede i S-ka wyrazy naszego gorącego podziękowania.

Poniżej podajemy do wiadomości publicznej sprawozdanie ze stanu i użytkowania funduszy, przeznaczonych na budowę cukrowniczej Stacji doświadczalnej a ofiarowanych przez organizację i firmy przemysłowe.

Wpływy:		Wydatki:	
	Złotych		Złotych
22. IV. i 16. V. 1924 r. od Rady Naczelnej Polskiego Przemysłu Cukrowniczego	6.000 [—]	28. IV. 1924 r. za książkę czekową w Banku Cukrownictwa	1 [—]
28. V. 1924 r. od Tow. Akc. Bormann, Szwede i S-ka w Warszawie	500 [—]	23. V. 1924 r. w/g rachunku Firmy L. Zieleniewski S. A. za kocioł parowy i waniczek ze skraplaczem	2.000 [—]
19. III. 1925 r. od Cukrowni „Kruszwica”	500 [—]	23. VI. 1924 r. koszty przekazu sumy powyższej	20 ¹⁰
28. III. 1925 r. od Cukrowni „Gostyń”	1.000 [—]	potrącono w Banku Cukrownictwa na podatek dochodowy, opłaty stempłowe i porto	330 ⁶⁰
4. V. 1925 r. od Polskich Fabryk Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski S. A.	5.000 [—]		
20. VII. 1925 r. od Cukrowni „Chelmska”	500 [—]		
‰ w Banku Cukrownictwa za r. 1924	571 ⁵⁵		
„ „ „ „ „ r. 1925	1.143 ⁴⁶		
„ „ „ „ „ r. 1926	1.366 ⁶⁹		
Razem zł.	16.581 ⁷⁰		
—	2.351 ⁷⁰		
		Razem zł.	2.351 ⁷⁰

Pozostałość na 1 stycznia 1927 r. zł. 14.230⁰⁰

Z potrzebnej aparatury posiadamy obecnie następujące przedmioty:

1. Kocioł parowy, wykonany na nasze zamówienie przez Polskie Fabryki Maszyn i Wagonów L. Zieleniewski S. A.;

¹⁾ Przemysł chem. 9, 126 (1925).

2. Miedziany warniczek z takimże skraplaczem, wykonane również przez Firmę L. Zieleniewski S. A.;

3. Baterję wyparną (z miedzi i mosiądzu) — dar Firmy Bormann, Szwede i S-ka.

4. Wirówkę o średnicy 150 mm, o napędzie od turbinki parowej, — dar Firmy „Moc” w Warszawie.

Nie możemy tu nie zaznaczyć, że przedmioty, wykonane dla nas w zakładach Sp. Akc. L. Zieleniewski, policzone zostały nam przez tę Firmę w cenie poniżej kosztów własnych, za co — jak również za hojny dar pieniężny — dziękujemy serdecznie Firmie L. Zieleniewski S. A.

Komunikując o stanie sprawy i wyrażając swą wdzięczność najgłębszą pomienionym wyżej Ofiarodawcom, zwracamy się niniejszem do p. p. cukrowników oraz do ogółu przemysłowców polskich z usilną i gorącą prośbą — o dalsze materialne poparcie sprawy urządzenia doświadczalnej cukrowni w Politechnice Warszawskiej — czy to w postaci potrzebnych aparatów i przyrządów, czy też w formie darów pieniężnych.

Warszawa, Politechnika, 20 maja 1927 r.

Kierownik Zakładu Technologii Organicznej
i Technologii Węglowodanów Politechniki
Warszawskiej Prof. Inż. (—) K. Smoleński.

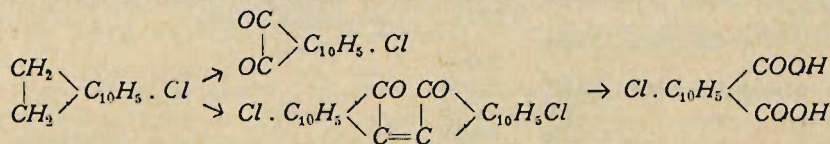
Asystent Zakładu i docent Technologii
Węglowodanów (—) Inż. A. Siwicki.

ZE SPRAWOZDAŃ POLSKIEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI¹⁾.

Na posiedzeniu Wydziału matematyczno-przyrodniczego w dniu 7. 2. 1927 Czł. K. Dziewoński przedstawia pracę wspólną z p. Zakrzewską-Baranowską p. t.: „*Studia nad acenaftenem. IV. O α-chloroacenaftenie i przemianach tego związku*”.

Poddając α-chloroacenaften utlenieniu zapomocą dwuchromianu sodowego w roztworze kwasu octowego, stwierdzono, że zależnie od warunków działania tworzą się trzy różne związki, w szczególności pochodne pośrednie reakcji utlenienia, ciała nierozpuszczalne w rozt. alkaliach: α-chloroacenaftenchinon (igielki żółtawo-żółte o t. t. 212°—213°) i α₁-α₂-dwuchlorobiacen-dion (igielki pomarańczowej barwy o t. t. 324°—325°) oraz produkt ostateczny najdalej posuniętego utlenienia kwas α-chloronafталowy, substancja łatwo rozpuszczalna w alkaliach (bezwodnik: igielki bezbarwne o t. t. 216°—217°).

Przebieg tych reakcyj można przedstawić schematycznie w nast. sposób:

Kwas α-chloronafталowy poznano bliżej w postaci kilku pochodnych, w szczególności: imidu (słupki bezbarwne, o t. t. 301°—302°), estru metylowego (blaszki bezbarwne o t. t. 91°—93°), pochodnej dwunitrowej (igielki jasnożółte o t. t. 192°—193°). Związek ten ogrzewany z rezorcyną, w obecności chlorku cynku, tworzy pochodną typu fluoresceiny, tj. α-chloronafталofluoresceinę, ciało barwy czerwonej, o pięknej fluorescencji zielonej.

¹⁾ Podejmując tradycję „Chemika Polskiego” rozpoczynamy przedruk sprawozdań z prac chemicznych przedłożonych P. A. U.